
DOCUMENT POQIB

La prevenció en temps
de coronavirus

MAIG DE 2020

plataforma
per un **OCI** DE
QUALITAT

PLATAFORMA PER UN OCI DE QUALITAT

Aquest document, orientat a recollir els temes que ens preocupen i elaborar idees que orientin estratègies, constituirà un document de consens i treball per als membres de la POQIB com a estratègia de comunicació.

També servirà, des d'una vessant pedagògica, com a base per elaborar altres materials, com infografies o píndoles informatives, que puguin disseminar-se a bastament a la ciutadania mitjançant correu electrònic i xarxes socials.

INTRODUCCIÓ

Davant la crisi del coronavirus, la Plataforma per un oci de qualitat (POQIB) manifesta la necessitat d'endegar camins preventius valents i compromesos d'acord amb la nova situació. Les 47 entitats que constitueixen la POQIB fan una crida oberta a la ciutadania, a tots els sectors i col·lectius que la representen, per fer front als nous reptes en l'àmbit de les addiccions que afecten les persones més joves i l'oci saludable.

Ara és el moment de treballar aquells contextos i comportaments individuals i col·lectius que constitueixen factors de risc i promoció directa o indirectament de conductes addictives.

Us convidam a sumar esforços per afrontar conjuntament els reptes preventius mitjançant el disseny i el desenvolupament de models d'oci ètics i sostenibles, que situïn les Illes Balears en un nou escenari d'oportunitats econòmiques, laborals i de governança, coherents amb les necessitats de la joventut, les famílies i els municipis.

Les propostes següents sorgeixen de la reflexió de les diverses organitzacions membres que constitueixen aquesta Plataforma, a través del treball realitzat pels grups estratègics.

PROPOSAM

ESTABLIR SINERGIES ENTRE ELS OBJECTIUS DE LA POQIB I ELS APRENENTATGES DE LES ESTRATÈGIES SOCIALS PER FER FRONT AL CORONAVIRUS

Les estratègies de sensibilització i responsabilitat social que ha mostrat la ciutadania per fer front a la pandèmia haurien de ser traslladables a l'àmbit de la prevenció.

Hem d'aprendre a incorporar-les a la prevenció de riscos que afecten el col·lectiu de infants, adolescents i joves, especialment en l'àmbit de l'oci, a l'entorn del consum i l'abús de l'alcohol i altres drogues, i l'ús nociu de les tecnologies digitals i la seva translació en conductes de risc o addiccions (jocs en línia, pornografia, ciberassetjament psicològic i escolar...). S'ha de tenir en compte que la situació de confinament ha generat nous hàbits d'oci en les persones menors d'edat, que requereixen una reeducació.

INNOVAR EN FORMES DE COMUNICACIÓ, TRANSMISSIÓ DE MISSATGES I SUPORT ENTRE COL·LECTIUS SOCIALS

Aquesta comunicació ha d'anar orientada a facilitar de forma positiva i pedagògica missatges preventius que la ciutadania pugui incorporar. Igualment, cal innovar i millorar les estratègies preventives mitjançant la recollida i l'anàlisi de les experiències iniciades, de forma que esdevinguin nous aprenentatges i formes de governança impulsades per la dinàmica comunitària. El moment actual requereix que en l'àmbit de la prevenció es reinventin noves maneres de produir benestar emocional i resiliència entre nosaltres i en la població en general.

POSAR LES PERSONES MENORS D'EDAT I JOVES EN EL CENTRE DE L'ESTRATÈGIA I COM A PART DE LES SOLUCIONS

Els models d'oci destinats a aquest col·lectiu han d'estar informats per criteris de protecció i promoció de la salut de forma que les actuacions conjuguin la necessitat de socialització i diversió des d'una perspectiva cívica i una vessant preventiva ètica. Les propostes d'avançar en activitats d'oci en l'etapa del desconfinament requereixen un treball en xarxa entre tots: dinàmiques que lliguen indústria i municipis amb famílies, i creant mesures de suport des d'altres administracions amb recursos, difusió i coordinació.

Per una altra banda, hem d'acompanyar les persones joves en la gestió del seu oci, del seu temps lliure i en la capacitat que aquesta comporta. Els hem d'animar a crear laboratoris per experimentar noves formes de participació, compartint problemes i solucions, de forma que ells mateixos puguin liderar propostes per fer front als reptes preventius que els envolten.

COMPTAR AMB LES FAMÍLIES COM A COL·LECTIU ACTIU IMPRESCINDIBLE PER A UNA BONA PREVENCIÓ

Davant el nou repte del coronavirus, les famílies han constituït una entitat prioritària a l'hora d'implementar amb èxit aquesta estratègia preventiva, de forma que no podem malmetre les lliçons apreses. Tots els riscos que afectaven els nostres fills i filles abans de la pandèmia continuen presents. Les famílies necessiten conèixer com ha afectat el confinament els fills i les filles, com gestionar la comunicació i preparar noves mesures preventives. Depèn dels col·lectius socials, i en especial de les famílies, que aquests riscos es puguin afrontar amb èxit a fi de millorar-ne la gestió de forma col·lectiva i organitzada.

CANVIAR LES MIRADES: LES CONDUCTES DE RISC ES CONTAGIEN, LES DE PROTECCIÓ TAMBÉ

Els estils de vida i d'oci dels nostres fills i filles incorporen actualment conductes de risc, com el consum de substàncies, l'abús d'internet o jocs d'apostes en línia, entre d'altres, que continuaran presents si no els afrontam activament. Hem après a posar en marxa mesures que requereixen gran intel·ligència social i emocional per aturar l'expansió d'un virus; ara és l'hora d'aprofitar les lliçons apreses per promocionar i contagiar nous hàbits, amb actituds prosocials i coherents amb valors com la salut, l'educació i la seguretat del nostre jovent. La POQIB ha de seguir treballant per mostrar a la ciutadania que ens convé adoptar una nova mirada a la prevenció, creant camins cap a la resiliència social.

INNOVAR EN FORMES DE CELEBRACIÓ I FESTA

La diversió no pot estar vinculada a un únic model de conductes de risc i consums tòxics. Cal innovar per desenvolupar espais de socialització que facilitin les trobades entre joves, i on puguin desenvolupar la seva imaginació compartint activitats (esport, ball, música, jocs...) entre ells, el grup d'iguals, i altres col·lectius, des de la diversitat i la diferència. Les cultures, que sempre són canviants, necessiten reinventar-se per adaptar-se a criteris de salut pública, qualitat i seguretat en l'àmbit de l'oci. És molt probable que vagin sorgint noves formes de rituals grupals i col·lectius i cal que, com a societat, generem entorns i normes en què aquestes es desenvolupin de manera segura i saludable.

PRIORITZAR ELS MUNICIPIS I ELS BARRIS COM ELS ESPAIS IDONIS PER A AQUESTES NOVES FORMES D'OCI I FESTA

Cal fer prevenció des de l'àmbit comunitari de proximitat, creant espais on tant els joves com la resta de ciutadans puguin gaudir del seu temps lliure, de forma que ajuntaments, escoles, entitats socials, xarxes i equipaments veïnals constitueixen agents preventius essencials. Feim una crida perquè aquestes entitats, juntament amb els professionals i experts que hi col·laboren, se sumin a aquest debat urgent, de manera que puguem generar compromisos i respostes polítiques per fer front als riscos que afecten els menors ara i en el futur. Els propers mesos seran decisius per detectar i, si cal, reeducar les persones menors d'edat que hagin adquirit conductes de risc potencial en els mesos de confinament. Desenvolupar oportunitats d'oci actiu allunyat de consums tòxics i pantalles haurà de ser una prioritat.

SITUAR LA PREVENCIÓ DE QUALITAT I LA CIÈNCIA EN EL CENTRE D'UNA EDUCACIÓ EN L'OCI

L'increment de les ofertes de diversió en línia i del seu ús en temps del coronavirus és fruit d'una circumstància excepcional de la qual hem d'aprendre en benefici propi. El confinament ens ha portat a noves maneres d'emprar les pantalles i ha desenvolupat formes més flexibles d'ensenyar i aprendre. Aquests aprenentatges haurien de servir-nos per abordar conjuntament amb les persones joves els reptes que suposen les tecnologies digitals. La nova situació implica explorar i tenir molt en compte l'evidència científica per valorar amb criteri quines són les noves oportunitats així com els riscos que comporten, per posar en marxa mesures preventives.

PREVENIR CONDUCTES ADDICTIVES ÉS CREAR MESURES DE XOC CONTRA LES DESIGUALTATS SOCIALS

A banda de les desigualtats per raó d'edat, gènere, nivell educatiu o condicions laborals, la gestió de l'oci i del temps lliure dels jovent constitueix també una variable que incrementa la bretxa social i que cal atendre amb urgència. Els models de diversió que promocionen consums tòxics generen importants desigualtats socials perquè comporten conseqüències en salut, desenvolupament de competències i habilitats necessàries per a la vida que no afecten en el mateix grau tota la població.

IDENTIFICAR L'OCI ÈTIC I SOSTENIBLE COM A NOVES FORMES DE CREAR RIQUESA

Abans de la irrupció del coronavirus comptàvem ja amb certes iniciatives, com les accions recollides en els Objectius per a un Desenvolupament Sostenible (ODS), que aportaven noves sensibilitats, des d'una mirada global, per a la implementació d'estratègies de futur a partir d'iniciatives locals arrelades en l'entorn i amb una visió ètica i social. Ara s'obren oportunitats que cal aprofitar per impulsar aquesta oferta empresarial d'oci.

La POQIB us proposa participar en el desenvolupament d'un mapa de reptes preventius entre tots els sectors, en què des d'una base col·laborativa i mitjançant el treball en xarxa puguem desenvolupar estratègies noves i innovadores que ens permetin passar a l'acció.

COMPTAM AMB VOSALTRES!

plataforma
per un **OCI** DE
QUALITAT